T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/391
KARAR NO : 2024/315
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET:Miras yoluyla kendisine intikal eden taşınmazın, kamulaştırılması üzerine tapu işlemlerinin yürümesi sırasında kayıtların usulüne uygun işlenmediği nedeniyle, kamulaştırma bedelinin çok geç ödenmesinden kaynaklanan maddi zararın faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar
Adli Yargıda **:** 1- P. B.
2- A. T. B.
Vekili **:** Av. T. Y.
Davacı
İdari Yargıda **:** A. T. B.
Davalılar
Adli Yargıda **:** Başakşehir Tapu Müdürlüğü
İdari Yargıda **:**Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
Vekili **:** Av. D. D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, müvekkillerinin murisi H. N. B.'in 01/10/1991 tarihinde vefat ettiğini, geriye mirasçı olarak davacılar ile dava dışı E. F. B.'in kaldığını, murise ait olan ve İstanbul ili, Başakşehir ilçesi, ... Mahallesinde bulunan ... parsel sayılı taşınmazın Başakşehir Belediyesince kamulaştırılmak istendiğini ve idarenin bu hususta müvekkilleri ile görüştüğünü, m² birim fiyatını karşılıklı olarak 1.500 TL olarak belirlediklerini, belirlenen 375.000 TL kamulaştırma bedelinin bankaya depo edildiğini, taşınmazın da tapuda intikal işlemlerinin yapılıp belediye adına tescil edildiğini, daha sonra bir ilerleme olmadığını, Başakşehir Tapu Müdürlüğüne gittiklerinde taşınmazın malikinin muris H. N. B. olmadığını, gerçek malikin isminin N. B. olarak, baba isminin de S. A. değil A. olarak kayıtlı olduğunu, Başakşehir Tapu Müdürlüğü arşivinde edinim evrakları bulunmadığından intikal işlemlerinin yarım kaldığını, daha sonra edinim evraklarının Bakırköy Tapu Müdürlüğünde olduğunu tespit ettiklerini, tapuya giderek intikal işlemlerinin tamamlandığını, istimlak bedelini tahsil ettiklerini, Başakşehir Tapu Müdürlüğü çalışanları M. K. ve M. Y.'nin görevlerini düzgün şekilde yerine getirmediklerini, arşivde araştırma yapmadan evrakların yok denildiğini, kamulaştırma bedelini bu sebeplerle 1 yıl geç aldıklarını, bankada bloke edilen kamulaştırma bedelinin olağanüstü şekilde değer kaybettiğini, müvekkillerinin mağdur olduklarını ileri sürerek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 10.000 TL maddi tazminatın davalıdan alınarak müvekkillerine ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi 09/05/2022 tarih ve E.2022/150, K.2022/137 sayılı kararı** ile, davanın, HMK'nun 114/1-b ve HMK'nun 115/2maddeleri uyarınca, yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...Dava dilekçesindeki anlatımdan da anlaşılacağı üzere, davacı tarafın tazminat talebinin dayanağı olarak gösterilen temel vakıalar, davalı idare bünyesinde görevli olan dava dışı Tapu Müdürlüğü

çalışanlarının görevlerini icra eder iken, görevlerini tam olarak yerine getirmemesi, görevlerini ihmal etmeleri yahut görevlerini kötüye kullanmaları olarak gösterilmiştir.

Kamu görevlilerinin, yetkilerini kullanırken veya görevlerini yaparken kişilere zarar vermesi halinde, zarar gören kişilerin, davalarını kime karşı açacağı hususunda Anayasa'da düzenleme bulunmaktadır.

Anayasa'nın 129/5 maddesinde, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davalarının, ancak idare aleyhine açılabileceği benimsenmiştir.

Benzer bir düzenleme Devlet Memurları Kanunu'nun 13/1. maddesinde yer almaktadır. Kanun maddesine göre, kamugörevlilerininyetkilerini kullanırken kusurlu fiilleri sebebiyle oluşan zarardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunda gösterilen şartlara uygun olarak idare aleyhine açılabilir.

Belirtilen mevzuat hükümleri nazara alındığında, davacı tarafın iddialarının, davalı idarenin bünyesinde görev yapan memurların, kamu görevlerini icraları sırasında meydana gelmiş olaylara dayalı olduğu anlaşılmaktadır.

Davacı tarafça öne sürülen bu hususların, oluştuğu iddia edilen zararların, kamu görevinin ifası sırasında meydana gelmiş olması ve kamu kurumunun hizmet kusurunu oluşturması sebebi ile, idareye yapılacak müracaat ve sonrasında idareye karşı açılacak davada ileri sürülmesi ve idare mahkemesince bu iddia ve beyanların değerlendirilmesi gerektiği, bu bakımdan davacıların talepleri ile ilgili olarak mahkememizin inceleme ve yargılama yapma yetkisinin bulunmadığı netice ve kanaatine ulaşılmıştır..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemleA. T. B. adına idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 13. İdare Mahkemesi 31/05/2024 tarih ve E.2023/1040 sayılı kararı**ile, uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası ile Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2022/150 sayılı dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve görevli yargı yeri tayini hususunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar davanın incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya kapsamı ve yukarıda yer verilen mevzuatın birlikte değerlendirilmesinden, her ne kadar davacı tarafından davalı idarenin hizmet kusurundan kaynaklı olarak zarara uğradığı ileri sürülmekteyse de, tapu idarelerinin kuruluş, işleyiş ve hizmetlerinin yürütülmesinin özel kanun hükümlerine tabi olduğu, tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devletin sorumlu olduğu, Devletin sorumluluğuna ilişkin bu davaların, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görüleceğine ilişkin düzenlemelere yer verildiği, intikal işlemlerinin tapu idaresi çalışanlarının kusuru nedeniyle uzun bir süre sonra yapıldığından bahisle uğranılan zararın tazminine ilişkin olan olayda, Devletin sorumluluğuna ilişkin söz konusu yukarıda yer verilen 4721 sayılı Kanundaki özel düzenlemeler dikkate alındığında, özel hukuk hükümlerinin uygulanması gerektiğinden davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda; Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 09.05.2022 tarih ve E:2022/150, K2022/137 sayılı kararı ile yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle reddine karar verilmesi ve anılan kararın kesinleşmesi üzerine davalı idareye yapılan başvurunun zımnen reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı açıldığından, ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi ve2247 sayılı Kanun'un 19/1 maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekmektedir..."

5. İstanbul 13. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun, *"Tapu Sicili"* üst başlıklı bölümünde yer alan 997. maddesi şöyledir:

"Taşınmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tapu sicili tutulur.

Tapu sicili, tapu kütüğü ve kat mülkiyeti kütüğü ile bunları tamamlayan yevmiye defteri ve belgeler ile plânlardan oluşur.

Sicilin örneği, nasıl tutulacağı ve yardımcı siciller Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

7. 4721 sayılı Kanun'un *"1. Kuruluş"* başlıklı 1006. maddesi şöyledir:

"Tapu idarelerinin kuruluş, işleyiş ve hizmetlerinin yürütülmesi, özel kanun hükümlerine tâbidir."

8. 4721 sayılı Kanun'un *"2. Sorumluluk"* başlıklı 1007. maddesi şöyledir:

"Tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devlet sorumludur.

Devlet, zararın doğmasında kusuru bulunan görevlilere rücu eder.

Devletin sorumluluğuna ilişkin davalar, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görülür."

9. 4721 sayılı Kanun'un *"a. Tescil için"* başlıklı 1013. maddesi şöyledir:

" Tescil, tasarrufa konu olan taşınmaz malikinin yazılı beyanı üzerine yapılır.
Edinen kimse, kanun hükmüne, kesinleşmiş mahkeme kararına veya buna eşdeğer bir belgeye dayanıyorsa, bu beyana gerek yoktur.
Bir aynî hakkı tescilden önce kazanan kimse, gerekli belgeleri ibraz ederek tescili isteyebilir."

10. 4721 sayılı Kanun'un *"2. İyi niyetli üçüncü kişilere karşı"* başlıklı 1023. maddesi şöyledir:

"Tapu kütüğündeki tescile iyi niyetle dayanarak mülkiyet veya bir başka ayni hak kazanan üçüncü kişinin bu kazanımı korunur."

11. 4721 sayılı Kanun'un *"III. Düzeltme"* başlıklı 1027. maddesi şöyledir:

"İlgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memuru, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebilir.
Düzeltme, eski tescilin terkini ve yeni bir tescilin yapılması biçiminde de olabilir.
Tapu memuru, basit yazı yanlışlıklarını, Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelik uyarınca re'sen düzeltir."

12. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:
a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,
b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,
c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.
2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.
3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, her iki yargı yerinde ortak davacı olan A. T. B. yönünden görev uyuşmazlığı doğduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, muris H. N. B.'den intikal eden İstanbul ili, Başakşehir ilçesi İkitelli Mahallesi, 18 pafta, ... parsel sayılı taşınmazın, Başakşehir Belediye Başkanlığınca kamulaştırılması nedeniyle tapuda taşınmazın mirasçılar P. B., E. F. B. ve A. T. B.'e intikali için internet ortamında 14/12/2020 tarihinde 58780 başvuru numarası ile başvuru yapıldığı, yapılan başvuru üzerine intikal işlemlerinin tapu görevlilerinin ihmali sonucu, 2022 yılı Ocak ayında yapılması nedeniyle, bankada bloke edilen kamulaştırma bedelinin bir yıla yakın bir gecikme ile ödenmesinden dolayı uğranılan maddi zararlara ilişkin fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 10.000 TL maddi tazminatın, işleyecek yasal faiziyle birlikte

ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

16. Olayda, her ne kadar kamu kurumunun, kamu görevini ifası sırasında, bu görevden doğan bir zararın ve bu zararın tazmini söz konusu ise de; Kanunların öngördüğü bazı durumlarda kamu hizmetinin özelliği ve gerekleri gözetilerek yine Kanunlarla istisnalar getirilmiş ve Devlete bu gibi durumlarda da özel hukuk ilkeleri gereğince sorumluluk yüklenmiştir.

17. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 1007. maddesi de bu istisnalardan birini oluşturmaktadır.

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin 31/01/1979 tarihli ve E.1978/32,K.1979/5, 28/09/1992 tarihli ve E.1992/13,K.1992/30 sayılı kararlarında da, aynı nitelikte hükmün yer aldığı ve yürürlükten kaldırılan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin 917. maddesinin istisna maddesi olduğuna değinilerek tapu sicilinin tutulmasından doğan zarardan Devletin özel hukuk ilkeleriyle sorumlu olduğu belirtilmiştir.

19. Buna göre, uyuşmazlığın tapu idarelerinin kuruluş, işleyiş ve hizmetlerinin yürütülmesinin özel kanun hükümlerine tabi olduğu gözetildiğinde, davanın görüm ve çözümünün, Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre adli yargının görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 13. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/05/2022 tarih ve E.2022/150, K.2022/137 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasıgerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B.İstanbul 13. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/05/2022 tarih ve E.2022/150, K.2022/137 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN